

DẠY HỌC THỰC HÀNH CHỌN NHẠC PHIM CHO SINH VIÊN KHOA NGHỆ THUẬT ĐIỆN ẢNH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SÂN KHẤU ĐIỆN ẢNH HÀ NỘI

THUẬN VƯƠNG THUYỀN ANH

Email: thuyanh941.musicine@gmail.com

Học viên K16 – LL & PPDH Âm nhạc, Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

TEACHING PRACTICE OF SELECTING FILM MUSIC FOR STUDENTS OF FACULTY OF CINEMATIC ARTS AT HANOI ACADEMY OF THEATER AND CINEMA

TÓM TẮT

Đối với nghệ thuật điện ảnh, âm nhạc có vai trò vô cùng quan trọng trong việc kết hợp với hình ảnh để biểu hiện sinh động các hình tượng nghệ thuật. Tuy nhiên, việc nghiên cứu các vấn đề liên quan đến dạy học chọn nhạc phim hiện nay chưa được chú trọng ở nước ta. Tính tới thời điểm hiện tại, chúng tôi nhận thấy không có nhiều công trình nghiên cứu cụ thể và sâu sắc về vấn đề này.

Trên cả nước hiện nay, chỉ có duy nhất Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội giảng dạy môn học Nhạc phim cho sinh viên các chuyên ngành Điện ảnh. Trong khi đó, âm nhạc là một chuyên ngành khó và trừu tượng, để hướng dẫn lựa chọn sử dụng âm nhạc cho những sinh viên không theo học âm nhạc chuyên nghiệp lại càng phức tạp hơn. Thực tế nghiên cứu về thực trạng dạy học môn Nhạc phim cho sinh viên Khoa Nghệ thuật Điện ảnh tại Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội cho thấy bên cạnh các phương pháp hướng tới năng lực người học, cần tăng cường các hoạt động cảm thụ âm nhạc cũng như hoạt động học thực hành cho sinh viên, cùng những dự án học tập chuyên môn hợp lý. Đó cũng là cơ sở giúp nâng cao chất lượng công việc lựa chọn hay tạo lập ngôn ngữ âm nhạc cho phim.

Từ khóa: Nhạc phim, Thực hành nhạc phim, Dạy học chọn nhạc phim, Cảm thụ âm nhạc, Đại học Sân khấu Điện Ảnh Hà Nội

ABSTRACT

In the realm of cinematography, the element of music plays an immensely pivotal role in synergizing with visual imagery to vividly express artistic motifs. However, research pertaining to the pedagogical aspects of selecting film music has not yet been accorded substantial emphasis in our country. As of the current moment, we observe a dearth of extensive and profound research on this subject. Nationally, the sole institution providing education in Film Music to cinema students is the Hanoi Academy of Theatre and Cinema. Meanwhile, music as a discipline is complex and abstract, making the guidance in selecting and utilizing music for students pursuing professional music studies even more intricate and esoteric. Empirical research into the status of teaching Film Music at the Faculty of Cinema Arts at the Hanoi Academy of Theatre and Cinema reveals that alongside methodologies focusing on learner competence, there is a need to intensify activities in music appreciation and practical learning for students, accompanied by rational professional learning projects. This forms the foundation for enhancing the quality of tasks involved in selecting or establishing a musical language for films.

Keywords: Film Music, Film Music Practice, Teaching Film Music Selection, Music Appreciation, Hanoi Academy of Theatre and Cinema

MỞ ĐẦU

Cùng với sự phát triển của nghệ thuật điện ảnh, tầm quan trọng của âm nhạc trong phim cũng ngày càng được công nhận. Âm nhạc gắn liền và hỗ trợ hiệu quả cho tính chất căng thẳng cùng sự phát triển của các kịch tính trong phim, lột tả được hầu hết các cung bậc cảm xúc của các nhân vật cũng như các bối cảnh trong nội dung bộ phim mà thậm chí không cần lời thoại. Nhạc phim dần trở thành giá trị thẩm mỹ chỉ riêng điện ảnh mới có. Vì vậy, việc dạy học chọn nhạc phim cũng ngày càng trở nên quan trọng trong giảng dạy cho sinh viên theo học các chuyên ngành Điện ảnh.

Tại Trường Đại học Sân khấu – Điện ảnh Hà Nội, nội dung giảng dạy chọn nhạc phim và môn học Nhạc phim cho sinh viên khoa Nghệ thuật Điện ảnh là nội dung quan trọng bắt buộc. Môn học cung cấp hệ thống kiến thức chuyên môn, nâng cao thẩm mỹ nghệ thuật, cách thức tư duy các tình huống, sắc thái của nhạc phim, giúp người học nâng cao năng lực cảm nhận nghệ thuật, âm nhạc, đạt được tính lí luận và thực tiễn trong việc chọn nhạc phim. Tuy nhiên, việc dạy học về âm nhạc trong phim là rất khó cho những người không phải sinh viên theo học âm nhạc chuyên nghiệp. Nhạc phim cũng là môn học mới khiến cho việc dạy học còn nhiều điều cần bàn luận để nâng cao chất lượng môn học. Trong bài báo này, tác giả xin được bàn về việc dạy học thực hành chọn nhạc phim cho sinh viên Điện ảnh, đặc biệt là đề xuất các biện pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học thực hành chọn nhạc phim cho các đối tượng sẽ trở thành những nhà làm phim, những người hoạt động trong lĩnh vực Điện ảnh, thông qua những đánh giá từ thực trạng và vận dụng các biện pháp đổi mới trong phương pháp dạy học thực hành chọn nhạc phim.

1. Sơ lược về đặc điểm và vai trò của nhạc phim

1.1. Những nét chính về sự phong phú và đa dạng của nhạc phim

Có thể hiểu, nhạc phim là phần âm nhạc đi cùng và đồng bộ với hình ảnh của một bộ phim nhằm hỗ trợ kể truyện phim. Bên cạnh tiếng động và thoại, nhạc phim có tác dụng tạo ra xúc cảm trong từng cảnh phim và cho toàn bộ phim, đồng thời góp phần thể hiện rõ hình tượng nhân vật cùng chủ đề phim cùng với câu chuyện và hình ảnh.

Nhạc phim được thể hiện dưới nhiều cách thức phong phú, đa dạng. Một trong những cách xây dựng âm nhạc cho phim là sử dụng chủ đề xuyên suốt (leit motiv) giúp kết nối toàn bộ thời gian diễn ra truyện phim, thể hiện rõ nhân vật, tình cảm và hình tượng nghệ thuật. Sự chuyển biến, nối tiếp giữa các cảnh quay là đặc điểm của điện ảnh, mà tính chất cơ bản của chủ đề xuyên suốt là sự ngắn gọn, lại phù hợp với kỹ thuật dựng của điện ảnh.

Chủ đề âm nhạc là một hay nhiều âm hình chủ đạo được phát triển để phác họa rõ nét một hình tượng âm nhạc và nội dung nhất định, còn chủ đề âm nhạc trong phim chính là cách âm nhạc hoá tư tưởng chủ đề của phim. Chủ đề âm nhạc trong phim rất phong phú, đa dạng. Mỗi thể loại phim phù hợp với chủ đề âm nhạc khác nhau. Âm nhạc trong từng thể loại phim có đặc trưng riêng về cao độ, quãng giai điệu, nhạc cụ, kỹ thuật sử dụng, cách hoà âm,... Có thể thấy, âm nhạc trong phim ảnh hùng thường có tính chất khỏe khoắn, hào hùng, có sức cô động kêu gọi; nhạc phim lãng mạn thường có hoà thanh mang màu sắc lãng mạn, lung linh, có sự loi giăn nhịp điệu theo nhịp độ cảm xúc; nhạc phim kinh dị thường được chơi ở âm vực thấp, hòa thanh sử dụng các hợp âm nghịch tạo sự tương phản mang tính cảnh báo, căng thẳng; nhạc phim hành động đặc trưng với tiết tấu dồn dập, nhạc phim hài sử dụng nhiều loại nhạc cụ để mô tả hành động nhân vật.

Điện ảnh thế giới hiện nay có ba xu hướng làm phim: Hollywood (phim thương mại), phim nghệ thuật và phim thể nghiệm. Cùng với đó là ba phong cách nhạc phim thường được sử dụng: Phong cách Tân cổ điển (The New Oldschool) là sự kết hợp giữa nhạc cổ điển và nhạc đương đại; Phong cách sử thi, anh hùng ca (Epic) là sự kết hợp giữa âm nhạc Cổ điển, Pop, Rock và New wave; Phong cách nghệ sĩ độc lập (Artist Lead) đa phần là nhạc Rock và một vài thể loại khác được thể nghiệm trên các nhạc cụ điện tử.

Nhìn chung, có nhiều phong cách âm nhạc phim khác nhau, phụ thuộc vào tính chất của bộ phim mà nó đi kèm. Nhạc phim có thể là các ca khúc, sản phẩm âm nhạc hoà tấu có thể bắt nguồn từ nhạc cổ điển, nhạc jazz, rock, pop, blues,... hay bất cứ thể loại nhạc nào trên thế giới. Vì thế, nhạc phim luôn có tính đa dạng, phong phú, uyển chuyển.

1.2. Vai trò của dạy học chọn nhạc phim đối với sinh viên khoa Nghệ thuật Điện ảnh

Thứ nhất, cung cấp kiến thức về các vấn đề thuộc Nghệ thuật Điện ảnh. Việc tổng kết về đặc trưng của ngôn ngữ âm nhạc trong từng thể loại phim giúp sinh viên điện ảnh có được cái nhìn toàn diện về lựa chọn và sử dụng nhạc phim. Dạy học chọn nhạc phim giúp sinh viên lên ý tưởng, cụ thể hóa tính chất âm nhạc bằng ngôn từ, xác định mức độ phù hợp, tiến hành lựa chọn âm nhạc cho phim, hỗ trợ năng lực chuyên môn nghiệp vụ.

Thứ hai, cung cấp cách thức tư duy các tình huống, sắc thái của nhạc phim. Âm nhạc trong phim rất khác so với âm nhạc độc lập, vì vậy cách thức tư duy, nhận xét, cảm nhận, phân tích về nhạc phim cũng khác so với việc cảm thụ và đánh giá tác phẩm âm nhạc độc lập thông thường. Việc sử dụng âm nhạc trong phim

cần được tư duy theo đặc thù kết hợp giữa âm thanh và hình ảnh. Khi đứng trước những tác phẩm âm nhạc khác nhau, người làm phim phải lựa chọn được phương án hoàn thiện nhạc phim tốt nhất.

Thứ ba, cung cấp cơ sở không gian và lý luận giúp người học có điều kiện trải nghiệm thực tiễn trong việc chọn nhạc phim. Dạy học chọn nhạc phim có mục tiêu giúp người học hình thành liên tưởng, kết nối, liên kết hình tượng trong điện ảnh và hình tượng âm nhạc một cách chặt chẽ và sâu sắc nhất. Bên cạnh đó, môn học cung cấp những vấn đề mang tính lý luận giúp người học tiếp cận với kiến thức nhạc phim đã được chọn lọc và rút gọn, đồng thời áp dụng lý thuyết và đưa vào thực tế sử dụng.

Thứ tư, góp phần nâng cao chất lượng hướng tới chuyên nghiệp hoá nghệ thuật âm nhạc cho phim. Lựa chọn âm nhạc cho phim là việc tác giả phim phải đưa ra quyết định đánh giá một trích đoạn âm nhạc có phù hợp với không gian, diễn biến tâm lý nhân vật, kịch tính câu chuyện trong cảnh phim và có thể hiện đúng thông điệp phim muốn truyền tải tới khán giả hay không. Âm nhạc được đặt đúng chỗ và sử dụng phù hợp sẽ truyền tải mạnh mẽ nội dung tư tưởng của phim mà đôi khi hình ảnh không thể bộc lộ hết được.

2. Thực trạng dạy học chọn nhạc phim cho sinh viên Khoa Nghệ thuật Điện Ảnh

Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội có chức năng đào tạo và giảng dạy các chuyên ngành thuộc lĩnh vực sân khấu - điện ảnh - truyền hình đứng đầu cả nước. Khoa Nghệ thuật Điện ảnh trực thuộc của trường là một khoa nòng cốt đào tạo các chuyên ngành về điện ảnh. Các sinh viên chuyên ngành Đạo diễn, Biên kịch, Quay phim thuộc Khoa Nghệ thuật Điện ảnh là những đối tượng bắt buộc phải học môn Nhạc phim.

2.1. Về phương pháp giảng dạy

Việc giảng dạy môn Nhạc phim hiện nay đa phần sử dụng các phương pháp dạy học truyền thống xuyên suốt cho các nội dung khác nhau từ dạy cảm thụ âm nhạc, dạy hình thành ý tưởng chọn chủ đề nhạc phim, xây dựng kịch bản âm nhạc cho phim. Giảng viên sử dụng phương pháp thuyết trình để trình bày và nêu vấn đề, phương pháp vấn đáp để tạo ra đối thoại giữa giảng viên và sinh viên, phương pháp sử dụng phương tiện dạy học,... Nhìn chung, các phương pháp dạy học đang được áp dụng cũng có nhiều ưu điểm như dễ tiếp thu, dễ tiếp cận. Tuy nhiên, những nội dung mang tính thực hành vẫn còn tồn tại một số yếu điểm, thiếu hụt sự giám sát và uốn nắn kịp thời về kỹ năng thực hành.

2.2. Về việc sử dụng thiết bị dạy học

Môn Nhạc phim được học tại một phòng học rộng,

đáp ứng đủ chỗ ngồi cho số lượng sinh viên các lớp học chung. Phòng học được trang bị khá đầy đủ các thiết bị như: máy chiếu, loa, amply, đàn organ, ti vi, máy chiếu, bảng, dây line,... Các trích đoạn nhạc phim được trình chiếu thông qua slide bài giảng hoặc màn hình ti vi. Tuy nhiên máy chiếu ít khi được sử dụng và chưa có hoạt động tổ chức giờ học tại phòng chiếu phim để nâng cao chất lượng video và audio. Có thể nói, việc sử dụng đồ dùng dạy học đặc thù chuyên môn mặc dù đã được quan tâm áp dụng nhưng chưa được khai thác sâu.

2.3. Về việc giao và giám sát bài thực hành cho sinh viên

Bài tập thực hành trên lớp áp dụng chung cho sinh viên ba chuyên ngành Biên kịch, Đạo diễn, Quay phim Điện ảnh. Các trích đoạn phim sử dụng âm nhạc thay thế được giảng viên trình chiếu và yêu cầu sinh viên thực hành nghe, phân tích, nêu rõ tính chất âm nhạc. Sinh viên làm bài tập theo nhóm hoặc cá nhân dưới sự hướng dẫn của giảng viên. Đa số sinh viên có năng lực tiếp thu bài giảng, một số ít có khả năng lựa chọn nhạc phim tốt dù vốn kiến thức cơ bản về âm nhạc và khả năng cảm thụ âm nhạc còn hạn chế. Tuy nhiên, bài tập thực hành chưa là nội dung bắt buộc đối với mỗi buổi học. Đa phần, bài thực hành được giao ngay tại lớp, ít khi có bài về nhà. Giảng viên khó giám sát được 100% số lượng sinh viên có mặt đều tham gia làm bài do quá đông sinh viên.

3. Các biện pháp giúp nâng cao chất lượng dạy học thực hành chọn nhạc phim

Từ cơ sở nghiên cứu trên phương diện lý luận cũng như thực tiễn, tác giả tiến hành xây dựng một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học thực hành chọn nhạc phim.

3.1. Tăng cường thực hành cảm thụ âm nhạc thông qua trò chơi

Để thay đổi không khí học tập và tạo hứng thú cho sinh viên, cần tổ chức dạy học chọn nhạc phim thông qua các hoạt động trò chơi phục vụ mục đích thực hành cảm thụ âm nhạc nhằm hệ thống kiến thức và kỹ năng của nội dung bài học.

Trò chơi 1 – Nhận biết màu sắc giọng trường, thứ
Áp dụng cho phần dạy học chọn nhạc phim trong phân môn Nhạc phim. Mục đích của trò chơi là rèn luyện kỹ năng nghe, cảm thụ, nhận biết giọng trường, thứ và ghi nhớ, mô tả lại âm thanh bằng âm la. Giảng viên tiến hành chia lớp thành nhiều nhóm, mỗi nhóm nghe giảng viên đàn giai điệu một câu nhạc trong các đoạn nhạc phim nổi tiếng ở các giọng trường và giọng thứ. Một số đoạn nhạc phim sử dụng: My heart will go on (nhạc phim Titanic), nhạc mở đầu phim hoạt hình Mr. Bean, A whole new world (nhạc phim Aladdin),... Mỗi mẫu nghe tối đa 3 lần. Các nhóm

trả lời và mô phỏng lại cao độ của giai điệu vừa nghe. Giảng viên nhận xét, giải thích và cho điểm. Hoạt động này được tiến hành trong giờ học Nhạc phim, mỗi nhóm sẽ được tích lũy điểm cộng vào điểm chuyên cần ở hoạt động trò chơi này.

Trò chơi 2 – Phân biệt âm thanh các loại nhạc cụ
Giảng viên cho sinh viên nghe và phân biệt âm thanh các nhạc cụ của bộ tiếng (Style) trên đàn organ hoặc qua bài nhạc ghi sẵn, sau đó đặt câu hỏi để sinh viên mô tả, nhận xét, đánh giá về tính chất, sắc thái, biểu cảm... của âm thanh đó. Giảng viên sẽ đưa ra một số cụm từ cơ bản và cho sẵn bảng tính chất âm học để sinh viên dựa vào mẫu làm theo, tránh tình trạng sinh viên lúng túng trong việc mô tả tính chất âm thanh, âm nhạc. Mục tiêu cần đạt là giúp sinh viên nhận biết được âm thanh của một số nhạc cụ, cảm nhận tính chất, định hình được cách chọn và sử dụng nhạc cụ hợp lý cho phần nhạc trong phim.

3.2. Thực hành tìm hiểu sâu kịch bản văn học để xây dựng kịch bản âm nhạc cho phim

Xây dựng kịch bản âm nhạc là một khâu quan trọng trong quá trình sản xuất phim, giúp đạo diễn và nhà sản xuất quán xuyến được quá trình sản xuất nhạc phim, chỉ đạo, điều chỉnh được định hướng, phong cách nghệ thuật thể hiện, cũng như có kết quả cho bài toán kinh tế về ngân sách sản xuất. Sinh viên phải nắm rõ năm bước cần triển khai để hiểu và xây dựng được kịch bản âm nhạc hoàn thiện dựa vào kịch bản phim. Đặc biệt phải nắm rõ nội dung tình tiết truyện phim trong kịch bản văn học, để có thể xây dựng biểu đồ trực quan dựa trên nội dung và các khoảnh khắc đáng nhớ của câu chuyện.

Từ mục tiêu này, giảng viên cần xây dựng các dạng bài tập thực hành cho sinh viên đọc nhiều kịch bản phim ngắn (hoặc trích đoạn phim dài) đã được sản xuất thành phim để xác định chủ đề tư tưởng nội dung của kịch bản gốc rồi đối sánh với phần âm nhạc đi cùng của kịch bản đó trên phim. Các phương tiện chuẩn bị bao gồm: danh mục kịch bản, trích đoạn phim; danh mục âm nhạc sử dụng thực hành nghe; chuẩn bị các phân tích, bình luận, gợi ý về kịch bản, phim, âm nhạc; kho dữ liệu âm nhạc; máy chiếu, amply, loa, bảng, một số phần mềm dựng phim và âm thanh,... để hỗ trợ hiệu quả cho biện pháp dạy.

3.3. Thực hành lựa chọn nhạc nền chủ đề cho nhân vật trong phim

Trước đây, các nhà làm phim thường chỉ xây dựng âm nhạc chủ đề cho hai nhân vật chính diện và phản diện. Nội tâm và mong muốn bên trong của các nhân vật chỉ được thể hiện qua nhạc nền chủ đề của nhân vật thay cho lời thoại. Nhạc nền chủ đề riêng cho nhân vật khai thác sử dụng nhạc chủ đề cho nhân vật theo kiểu nhận dạng mẫu, nổi lên khi nhân vật hoặc chi

tiết, sự vật, không gian,... đó xuất hiện. Âm nhạc lúc này giống như mắt xích quan trọng góp phần kể chuyện, xây dựng kịch tính để người xem nhận ra một nhân vật, một tình huống điển hình nào đó. Trên thực tế, xây dựng chủ đề âm nhạc riêng cho từng nhân vật trong phim là xu hướng chung trong sản xuất phim toàn thế giới và Việt Nam gần đây. Ở phương pháp này, giảng viên trình chiếu một số ví dụ trích đoạn phim sử dụng nhạc nền chủ đề nhằm giúp các em nhận biết thể nào là chủ đề âm nhạc dành riêng cho nhân vật, sau đó gợi ý cho sinh viên nêu ra những nhân vật kinh điển hoặc nhân vật các em yêu thích trong các bộ phim. Từ đó, giúp các em đưa ra những trao đổi, đánh giá, nhận xét về sự liên quan giữa tính cách nhân vật và tính chất âm nhạc chủ đề.

3.4. Giao nhiệm vụ học tập theo dự án

Để thực hiện, giảng viên chia sinh viên thành các nhóm tùy vào sĩ số và năng lực học tập để thực hiện sản phẩm thực hành. Giảng viên giao bài tập riêng phù hợp với năng lực của từng nhóm với phạm vi nội dung chọn nhạc cho những bộ phim kinh điển hoặc những bộ phim mới hiện nay theo cảm nhận và tư duy của sinh viên. Giảng viên tổ chức tiến hành hoạt động theo nhóm, yêu cầu mỗi nhóm chọn một trích đoạn phim có thời lượng không quá 10 phút (phim có sẵn hoặc phim bài tập tự các em quay) và xác định thể loại, sau đó tiến hành chọn nhạc và ghép nhạc cho bộ phim đó. Mỗi nhóm tối đa 10 người và chuẩn bị trong vòng 1 tuần. Nhóm trưởng sẽ ghi rõ chức năng và nhiệm vụ của các thành viên trong nhóm.

Ví dụ như: biên kịch sẽ phân tích kịch bản để vẽ được biểu đồ trực quan xác định các biên độ cảm xúc của câu chuyện; quay phim đưa ra nhận định về hình ảnh phim, các cỡ cảnh góc máy, tiết tấu dựng phim, nhịp độ phim,... phù hợp với các phương án chọn nhạc nào; đạo diễn nhìn nhận tổng thể và thuyết phục cả nhóm lựa chọn một phương án sử dụng âm nhạc cho phim để tạo ra hiệu quả, ý đồ nghệ thuật theo phong cách, thể loại phim như thế nào. Ở buổi học tiếp theo, mỗi nhóm có 30 phút chuẩn bị trình chiếu và thuyết trình sản phẩm. Trong khi một nhóm lên trình bày thì các nhóm khác theo dõi, sau đó đưa ra ý kiến. Cuối giờ học, giảng viên tiến hành nhận xét chung.

3.5. Tăng cường tính tự học cho sinh viên

Giảng viên triển khai hướng dẫn sinh viên tự học theo hai hướng: tự học lý thuyết và tự học thực hành. Đối với học phần Nhạc phim, thời gian tổ chức thực hành trên lớp không đủ để sinh viên có thể thực hành thành thạo các nội dung. Cần đưa ra cách thức, định hướng, đề xuất biện pháp cho sinh viên tự thực hành nhằm hoàn thiện kỹ năng. Ngoài những phương pháp được học và thực hành trên lớp, giảng viên cần lập kế hoạch tự học để sinh viên có thể về nhà tự học cá nhân, học theo nhóm, học ngoài giờ,...

3.6. Một số biện pháp khác

* Tăng cường hoạt động thảo luận nhóm cho sinh viên

Để thực hiện biện pháp, giảng viên chia lớp thành nhiều nhóm để thực hiện các hoạt động như: thảo luận, đóng vai, nêu vấn đề, giải quyết vấn đề,... Giảng viên hướng dẫn sinh viên tự tìm hiểu kiến thức và rèn luyện khả năng làm việc tập thể, tạo cơ hội cho sinh viên được tự thể hiện, hình thành sự tự tin và nâng cao tinh thần trách nhiệm. Sinh viên phối hợp thực hiện trong nhóm để hoàn thành nhiệm vụ học tập.

* Tăng cường hoạt động ngoại khoá cho sinh viên
Giảng viên lập kế hoạch tổ chức các hoạt động ngoại khoá dựa trên cơ sở phù hợp với điều kiện thực tế của môn học như:

- Tổ chức xem những bộ phim có chứa đặc điểm liên quan đến nội dung kiến thức môn học nhằm có thêm những trải nghiệm thực tế về chuyên môn.
- Tổ chức xem các buổi hoà nhạc, nhằm tăng cường cảm thụ về âm thanh của các nhạc khí, các thủ pháp hoà âm phối khí cũng như tính chất của tác phẩm âm nhạc.
- Tổ chức các buổi thi, thảo luận mang tính chuyên đề về nhạc phim.
- Tổ chức các buổi thiện nguyện giới thiệu sản phẩm điện ảnh có phần nhạc phim tự làm tới các em nhỏ, người dân vùng sâu, vùng xa để họ có cơ hội tiếp cận văn hoá nghệ thuật.
- Tổ chức tham quan các phòng studio làm âm thanh/âm nhạc cho phim điện ảnh hoặc phim truyền hình; nghe thuyết minh về quy trình làm âm thanh foley, thu thanh, hoà âm phim,... tại một số đơn vị như: Hãng Phim truyện Việt Nam, Trung tâm Sản xuất Phim truyện VFC – Đài Truyền hình Việt Nam, Điện Ảnh Quân đội,...

* Sử dụng hiệu quả phương tiện dạy học

Để thực hiện hiệu quả các thiết bị dạy học, giảng viên cần lập kế hoạch cho từng buổi lên lớp và ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học. Có thể sử dụng một số phần mềm về âm nhạc/ âm thanh: Cubase, Logic Pro X, ProTools,... và các phần mềm về biên tập hình ảnh như: Adobe Premiere Pro, After Effects, Davinci, Capcut,... Với những thiết bị nêu trên, cần có chuyên gia vận hành. Tuy nhiên, trong khuôn khổ dạy học môn Nhạc phim, người giảng dạy sẽ phải trực tiếp điều khiển thành thạo các thiết bị đó.

KẾT LUẬN

Việc dạy học thực hành có vai trò rất quan trọng đối với môn học đặc thù như Nhạc phim. Các biện pháp dạy học thực hành chọn nhạc phim cần chú trọng đến những kiến thức trọng tâm mang tính thực tế, bám sát nhu cầu của đối tượng học, phân bổ thời lượng phù hợp ở từng chương, từng bài học, phù hợp với khả năng tiếp thu của sinh viên. Việc tìm ra những biện

pháp nâng cao chất lượng dạy học thực hành chọn nhạc phim sẽ giúp sinh viên Điện ảnh được tăng cường khả năng cảm thụ âm nhạc, nâng cao kỹ năng xây dựng và lựa chọn phương án sử dụng âm nhạc cho phim, ứng dụng được kiến thức môn học vào công việc chuyên ngành trong tương lai, góp phần tạo nên giá trị nghệ thuật của tác phẩm điện ảnh Việt Nam sau này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Văn Cường (2012), *Lý Luận dạy học hiện đại*, NXB Hà Nội.
2. Vũ Lương (1986), *Giáo trình Âm nhạc Điện ảnh*, Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội.
3. Bruno Toussaint, người dịch Nguyễn Thị Hương – Phạm Tố Uyên (2007), *Ngôn ngữ điện ảnh và truyền hình*, Hội Điện ảnh Việt Nam.
4. Frédéric Plas (2004), *Làm phim đầu tay*, Hội Điện ảnh Việt Nam.
5. David Bordwell & Kristin Thompson (2008), *Nghệ thuật điện ảnh*, Nxb Giáo dục.
6. David Sonnenschein (Hoàng Anh – Hoàng Đức Long dịch) (2011), *Gọi tiếng cho hình*, Nxb Tổng hợp TP HCM.
7. David Thomson (2006), *Nhóm dịch giả Kiến văn, Lịch sử điện ảnh thế giới*, Nxb Mỹ Thuật.
8. Trần Diệu Hiền (2010), *Giáo trình nhạc phim*, Trường Đại học Sân khấu – Điện ảnh Hà Nội.
9. Tomlinson Holman, Người dịch Nguyễn Kim Cương (2004), *Âm thanh trong phim Điện ảnh và Truyền hình*, trường Đại học Sân khấu & Điện ảnh Hà Nội.